Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 15:27
Sayı: E-120.07.03-1971640

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23699703
Konu : Soru Önergeleri (7/44886)

7/44886
GK 168

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.06.2026 tarihli ve 1870964 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Turan Taşkın ÖZER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/44886 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/44886 Cevap Metni (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 1C5F7A6B-C565-4330-975C-2A0D9A639DE4 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No:(312) 705 73 30

İstanbul Milletvekili Sayın **Turan Taşkın ÖZER**'e Ait **7/44886** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan inceleme sonucu çocuk ve aile, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici tedbirler *(eğitim, sağlık, danışmanlık, bakım ve barınma tedbirleri)* çerçevesinde desteklenmektedir. Adli süreç yakından takip edilmekte ve davaya müdahil olunmaktadır.

*"2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı"*nda yer alan "Çocuk Dostu Adalet Stratejik Amacı" ve "Aileye ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri Stratejik Amacı" altında yer verilen alt faaliyetler ile çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunmasına yönelik çalışmalar koordine edilmektedir. Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik hizmetler; Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, İkincil Örselenmeyi Önlemeye Yönelik Hizmetler ile Müdahale ve Rehabilitasyon Hizmetlerini kapsamaktadır.

Koruyucu ve önleyici hizmetler kapsamında yapılan çalışmalar;

- Bakanlığımızca her ilde *Çocuklar Güvende Ekipleri* oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetlerini yürütmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.
- Ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla *"Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi"* uygulamaya konmuştur. Proje kapsamında SED Hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir.
- Bakanlığımızca *"Çocukların Dijital Risklerden Korunmasında Ebeveyn Rehberi", "Siber Suçlar ve Siber Zorbalıklardan Korunma Rehberi"* hazırlanmış ve Bakanlığımız internet sitesinde yayınlanmıştır.
- Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde *"Sosyal Medya Çalışma Grubu"* oluşturulmuştur. Sosyal Medya Çalışma Grubu; çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek ve çocukların ihmal, istismara maruz kalabileceği internet ortamında yer alan içeriklere paydaş kurumlar olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile iş birliği içerisinde müdahale etmektedir. Çalışma grubu, aynı

zamanda sorunun yaşandığı ildeki İl Müdürlükleri ile irtibat kurarak mağdur çocuklara ve ailelerine sosyal ve psikolojik destek verilmesini de sağlamaktadır.

- Çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, bahsi geçen gruplarla iletişim kurulmasını ve farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla *Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY)* isimli bir internet sitesi oluşturulmuştur. DUY internet sitesi ile çocukların sağlıklı gelişimlerini destekleyici içerikler üretilip paylaşılması sağlanmakta; yazılı, görsel, işitsel ve dijital yayınlarda yer alan ve çocuklar açısından zararlı olabilecek içeriklerin Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan platformlara *(duy.aile.gov.tr'ye ve 0530 918 11 17 numaralı ihbar hattına WhatsApp ve Bip üzerinden yapılacak ihbarlar)* bildirilmesi, uzmanlarca incelenmesi ve bahse konu uygunsuz içeriklere ilişkin gerekli çalışmanın yapılabilmesi amaçlanmaktadır.
- 11. ve 12. Kalkınma Planı ile 2022, 2023, 2024, 2025 ve 2026 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan *"Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir."* tedbiri doğrultusunda Genel Müdürlüğümüz tarafından 0-18 yaş aralığındaki çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin arttırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla *"Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı"* hazırlanmaktadır. Eğitim programının ilk aşaması olarak 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik modüller tamamlanmıştır. Program; *"İhmal ve İstismarın Önlenmesi-Ebeveyn İçin Temel Bilgiler", "Ebeveynlik", "Gelişim", "Duyarlı Bakım", "Pozitif Disiplin", "Günlük Rutinler", Dijital Ebeveynlik", "Etkileşimli Rutinler: Oyun Oynama ve Kitap Okuma"* başlıklı modüllerden oluşmaktadır. Programın 7-18 yaş grubu çocuklara ve ebeveynlerine yönelik modüllerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar devam etmekte olup, ilgili modüllerde ihmal ve istismarın önlenmesi, bağımlılık ve önlenmesi, akran zorbalığı, iletişim vb. konular da programa dahil edilecektir.
- Çocukların dijital dünyada güvenli şekilde var olabilmelerini desteklemek amacıyla hazırlanan *"Çocuklar Güvende"* web sitesi erişime açılmıştır. Web sitesinde; dijital ebeveynlik, ekran süresi yönetimi, teknoloji bağımlılığı, çevrim içi oyun ve sosyal medya riskleri, çocukların dijital ortamlarda karşılaşabilecekleri şiddet, zorbalık ve istismar biçimleri ile bunlara karşı alınabilecek önlemlere ilişkin kapsamlı bilgilendirici içerikler yer almaktadır. Ayrıca akran zorbalığına yönelik farkındalık videoları, çocuklar ve ebeveynler için rehberler, eğitim materyalleri, sık sorulan sorular bölümü ve güvenilir kurumlara yönlendiren bağlantılar da site içerisinde sunulmaktadır. Bunun yanı sıra *"Çocuklar Güvende"* mobil uygulaması aracılığıyla çocuklar ve ebeveynler dijital ortamlarda karşılaştıkları riskleri hızlı ve güvenli şekilde bildirebilmekte; bilgilendirici içeriklere ve destek mekanizmalarına kolaylıkla erişebilmektedir. Uygulamada yer alan "Yardım İste" bölümü aracılığıyla ihmal, istismar, şiddet, akran zorbalığı ve acil risk durumlarına ilişkin bildirimler iletilebilmekte; iletilen başvurular ilgili birimlerce ivedilikle değerlendirilerek gerekli inceleme süreçleri başlatılmaktadır.
- Çocukların dijital ortamlarda maruz kalabilecekleri ihmal, istismar, zorbalık, zararlı içerik ve diğer dijital risklerle mücadelede kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi

amacıyla *"Çocukların Dijital Dünyada Güçlendirilmesi Eylem Planı (2026-2030)"* hazırlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı himayesinde ve Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülecek olan Eylem Planı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve sosyal ağ sağlayıcılarla iş birliği içerisinde çocukların dijital dünyada güvenli, bilinçli ve üretken bireyler olarak desteklenmesi hedeflenmektedir.

- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında her ilde Vali başkanlığında *Çocuk Koruma İl Koordinasyonları* periyodik olarak toplanarak çocukları bekleyen riskler ve bu risklerin önlenmesine ilişkin tedbirler konusunda çalışmalar yürütmektedir.

<u>İkincil örselenmeyi önlemeye yönelik hizmetler kapsamında yapılan çalışmalar;</u>

- Çocukların ikincil örselenmesini engellemek için *değerlendirme çerçeve rehberi* oluşturulmuş ve yaygınlaştırma eğitimleri verilmiştir.
- İstismara uğrayan ya da uğradığı düşünülen çocukların ikincil örselenmeleri önlemek amacıyla adli görüşmeleri ile adli ve psikiyatrik muayenelerinin yapıldığı, sosyal gereksinimlerinin karşılandığı Sağlık Bakanlığına bağlı *Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)* kurulmuştur. Çocuk İzlem Merkezlerinde Bakanlığımızda görevli sosyal çalışma görevlisi görevlendirilmiştir.
- Çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuk mahkemesi, Cumhuriyet başsavcılığı çocuk bürosu ve adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin Adalet Bakanlığı çatısı altında bir arada yapılandırılması suretiyle *Çocuk Adalet Merkezi (ÇAM)* kurulmuştur. Bahse konu merkez ile çocuklara yönelik tüm adli işlemlerin bu merkezde çocuk dostu usuller uygulanarak yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

<u>Müdahale ve rehabilitasyon hizmetleri kapsamında yapılan çalışmalar;</u>

- Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psikososyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitelerimiz ihtisaslaştırılmıştır. İhtisas kuruluşlar çocukların temel gereksinimlerini karşılamak; fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.
- İhtisas kuruluşlarında koruma ve bakım altında bulunan çocuklar ve aileleri psikososyal destek programına dâhil edilmektedir. Anka Çocuk Destek Programı ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir. Çok yönlü yaklaşım ve müdahaleyi amaçlayan Anka Çocuk Destek Programı; *Bireysel İhtiyaç ve Risk Değerlendirme Formu (BİRDEF), Destekleyici Ortam Bileşenleri, Grup Çalışmaları, Bireysel Danışmanlık, Aile Çalışmaları, Destekleyici Personel İçin Yaklaşım İlkeleri, Krize Müdahalede Kurumsal Yaklaşım* bileşenlerinden oluşmaktadır.
    - *Bireysel danışmanlık* çalışmalarında; evden kaçma, kendine zarar verme davranışı, intihar, istismar mağduru, kriz yönetimi, krize müdahale ve travma modülleri uygulanmaktadır.
    - *Grup çalışmaları* ise kişisel gelişim, sağlıklı yaşam, duygusal düzenleme, kişilik gelişimi ve bağımlılık olmak üzere 5 bölüm ve 78 oturumdan oluşmaktadır. Her bir oturum 45 dk sürmektedir. Kişilik gelişimi ve sağlıklı yaşam modülleri tüm

çocuklara uygulanırken, suça sürüklenme, istismar mağduru olma, madde bağımlılığı, öfke kontrolü, dürtü bozukluğu vb. durumlara göre uygulanan modüller çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak uygulanmaktadır.

- *Aile ile çalışmada* öncelikle ailenin çocuğun güvenliğini tehlikeye atacak bir eylemde bulunma riski bulunup bulunmadığı değerlendirilmektedir. Çocuğun ailesi ile görüşme yapılmasına engel bir durum olmaması halinde ailenin de katılımı sağlanarak sözleşme yapılmaktadır. Rehabilitasyon süreci boyunca çocukla yürütülen çalışmaların yanı sıra çocukların ebeveynleri ya da bakım verenleri ile de mesleki görüşmeler ve yönlendirmeler yapılmaktadır. Program kapsamında; ailelere, çocuk aile ilişkisinin güçlendirilmesi, etkin ebeveynlik becerileri, suça sürüklenen, madde bağımlısı ve istismar mağduru çocuğa yaklaşım konularında bireysel danışmanlık yapılmaktadır.

Diğer taraftan ailenin karşı karşıya kaldığı risklerin azaltılması, ülkemizin sosyal kalkınmasının desteklenmesi, aktif ve dinamik nüfus yapısının korunması, aile ve evlilik kurumunun güçlendirilmesi ve bu sayede sosyal refahın artırılması amacıyla 15 Mayıs 2024'te yayımlanan "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu ve 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilan edilmiş olup anılan eylem planı, küresel riskler ve demografi, refah, sosyal politika ve hizmet, dijitalleşme ve çevre olmak üzere beş temel amaç çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Bakanlığımız hizmetlerinin tek çatı altında sunulduğu sosyal hizmet merkezleri (SHM), 2013 yılından bu yana ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmalarını ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sunmaya devam etmektedir. SHM'ler aracılığıyla çocuk, genç, kadın, erkek, engelli ve yaşlı fertler, gaziler, şehit yakınları ve ailelerine yönelik danışmanlık, rehberlik, psikososyal destek, sosyal inceleme, hane ziyareti ve yönlendirme hizmetleri sunulmakta, vatandaşlarımızın durumlarına uygun sosyal hizmet müdahalesi ve takibi gerçekleştirilmektedir. Şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar kapsamında kadın, çocuk, yaşlı, engelli bireyler ile ailelere yönelik risk altındaki bireylerin erken tespiti amacıyla saha çalışmaları gerçekleştirilmekte; aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve şiddetin önlenmesine yönelik bilinçlendirme faaliyetleri yapılmaktadır.

Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Çiftleri evlilik hayatına hazırlamak amacıyla iletişim, hukuk ve sağlık konularını içeren Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları olarak edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık olmak üzere 5 alandan ve 28 modülden oluşan Aile Eğitim Programı (AEP) kapsamında çalışmalar devam etmektedir. AEP'in yanı sıra anne babaların kendi potansiyellerini ve güçlü yönlerinin farkına varmalarını sağlamak, çocuklarıyla olan etkileşimini ve aile içi iletişimi güçlendirmek, olumlu tutum ve davranışları desteklemek ve değişime yönelik aile odaklı pratikleri hayata geçirmek amacıyla Modüler Aile Eğitim Programı da uygulanmaktadır.

Aile Danışmanlığı hizmeti, Aile Danışmanlığı, Evlilik Öncesi Danışmanlık, Boşanma Süreci Danışmanlığı ve Bireysel Danışmanlık olmak üzere 4 temel başlık altında gerçekleştirilmekte ve 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet

Merkezlerindeki meslek personeli aracılığı ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir.

Aileler için dijital bir rehber olma özelliği taşıyan "İlk Öğretmenim Ailem Mobil Uygulaması" hayata geçirilmiştir. Bu uygulama ile anne babaların olumlu tutum ve becerilere sahip olmalarını desteklemek, sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlamak, anne babaların çocuklarının sağlıklı gelişimlerindeki rolünü güçlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca, uygulama kapsamında vatandaşlarımızdan iletilen sorular uzmanlarımız tarafından cevaplanmaktadır. Uygulama marketlerden ücretsiz olarak indirilebilmektedir.

Ailelerin ve bireylerin huzur ve mutluluğunu tehdit eden kötü alışkanlık ve bağımlılık sorunlarının engellenmesine ve çözümüne ilişkin çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda bağımlılık probleminin önüne geçmek amacıyla Sosyal Uyum Süreci Danışmanlığı ile 18 yaş üzeri bireylere ve ailelerine sosyal uyum süreçlerinde tedaviye yönlendirme, tedavi sonrası sosyal uyum, hayata katılım, meslek edinme, iş bulma, arkadaşları ve ailesiyle olan ilişkilerini geliştirme, topluma yeniden uyum süreçlerini düzenleme yoluyla destek olunmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele eğitimleri ile bireylerin ve dolayısıyla ailelerin bağımlılık riskinden korunmasına yönelik alkol, madde, tütün, kumar ve teknoloji bağımlılığı ile mücadele alanlarında farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır.

Türkiye'de yasal olarak suç sayılan fiiller ve diğer adli vakalara ilişkin idari kayıt verisi, soruşturma ve kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. Bu doğrultuda bahse konu bilgilerin İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığından temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.